

2422
vēst. izsk.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Eglitis Aulis (1906-1993), rakstnieks,
gleznotājs, Guelina Proņiņa (1910-
2001), gleznotāja, rakstniece (ASP)
ģimenes fonds

F-2422

Pētījumā izskaidro
par 1933.-1993.g.

uzsk.

Fonds Nr. 2422

Eglītis Anšlavs (1906 – 1993), rakstnieks, gleznotājs,
Janelsiņa Veronika (1910 – 2001), gleznotāja, rakstniece (ASV)/
ģimenes fonds.

Aprakstījums (vēsturiskā izziņa)

Fondraža nosaukums

Eglītis Anšlavs (1906 – 1993), rakstnieks, gleznotājs.
Veronika Janelsiņa (1910 – 2001), gleznotāja, rakstniece (ASV)/
ģimenes fonds

Administratīvā vēsture/ Biogrāfija

Anšlavs Eglītis - rakstnieks un žurnālists, gleznotājs dzimis 1906.gada 14.oktobrī Rīgā. Tēvs – rakstnieks Viktors Eglītis, māte - skolotāja un tulkotāja Marija Eglīte (dz. Stalbova), dzīvesbiedre – gleznotāja un rakstniece Veronika Janelsiņa. I Pasaules kara laikā bija bēgļu gaitās Krievijā, Latvijā atgriežas 1918.gadā.

No 1919. gada dzīvo Rīgā, mācās 2. ģimnāzijā un V.Tones gleznošanas studijā. 1935. gadā beidz Mākslas akadēmiju, strādā par zīmēšanas skolotāju. No 1938. gada laikraksta “Jaunākās ziņas” līdzstrādnieks, 1940. – 1941. gada strādā žurnālā “Atpūta”. Līdzās žurnālistikai nododas regulāram literārajam darbam.

Daiļrades viela – mākslinieku un pilsētnieku vide (stāstu krāj. “Maestro”, 1936. gadā, romāns “Līgavu mednieki”, 1940). Vācu okupācijas gados nododas literārajai darbībai (dzejoļu un stāstu krājumi, romāns “Homo novus”). Tika uzvestas arī viņa pirmās lugas. Ar gleznām piedalās izstādēs.

1930. gadā iestājas Mūksalas mākslinieku biedrībā, vēlāk bija tās priekšsēdētājs. Ilustrējis grāmatas (A.Misē noveles 1937. gadā, J.Poruka “Mārtiņš Gīze”1941.g.)

1944. gadā decembrī Anšlavs Eglītis kopā ar dzīvesbiedri Veroniku Janelsiņu emigrē uz Vāciju.

1946. gadā pārceļas uz Tailfingenes ciematu Švābijā – Dienvidvācijā.

1950. gada sākumā Anšlavs Eglītis pārceļas uz bēgļu nometni Pfulingenē, bet jūnijā emigrē uz ASV, dažas nedēļas nodzīvo Ņujorkā, tad pārceļas uz Seilemas pilsētu Oregonā.

1952..gadā pārceļas uz Losandželosas priekšpilsētu Pasifika Palisādēm, strādā dažādus darbus, bija krāsotājs, transportstrādnieks .

Kopš 1952. gada rudens pamatnodarbošanās - literārais darbs. Sadarbojas ar latviešu laikrakstu “Laiks”, kur publicēti viņa romāni, kas vēlāk izdoti grāmatās (viņa grāmatu ilustrāciju autore bija Veronika Janelsiņa). Trimdā rakstītajā prozā un lugās pievēršas latviešu dzīvei svešumā un okupācijā.

Publicējas ASV presē – raksti un recenzijas par kinofilmām un teātra izrādēm. Ieskaitīts Holivudas preses grupā (Hollywood Press Corps). Grāmatā “Lielais mēmais”(1972) atrodams bagātīgs materiāls par kinovēsturi. Gan Latvijā, gan trimdā saņēmis Kultūras fonda godalgas.

1990. gadā ievēlēts par Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda locekli.

1991. gadā publicēts rakstu krājums "Esejas" I un II par rakstniekiem un grāmatām.

1992. gadā iznāk pēdējais stāstu krājums "Ciemiņš no dzimtenes".

Anšlavs Eglītis miris 1993.gada 4. martā ASV.

Veronika Janelsiņa - gleznotāja un rakstniece dzimusi 1910.gada 20.maijā Krievijā. 1929.gadā beigusi Cēsu ģimnāziju. 1931.gadā iestājas Mākslas akadēmijā.

1938. gadā beidza Ģ.Eliasa vadīto figurālās glezniecības meistardarbnīcu.

Strādā par restauratori Latvijas Valsts vēsturiskajā muzejā, Rīgas pilī.

1939. - 1942. gadā piedalās Mūkslas mākslinieku grupējuma un Kultūras fonda izstādēs.

1944. gadā pirmā personālā izstāde Rīgā, Kaļķu ielā 30. Darbojusies grāmatu grafikā.

1944. - 1950. gada dzīvo Dienvidvācijā. Piedalījusies gleznu izstādēs Parīzē, Amsterdamā un citur.

1950. gadā kopā ar vīru Anšlavu Eglīti emigrē uz ASV.

Kopš 1952. gada dzīvo Kalifornijā, Losandželosas priekšpilsētā Pasifika Palisādēs. Ilustrējusi grāmatas. Amerikas Latviešu mākslinieku apvienības biedre.

Veronika Janelsiņa saraksta romānu "Kaķi, ja tu būtu cilvēks" (1981), "Divas jakas un taksido"(1982), "Nozagtais engēlis"(1984), "Ar un bez rožainiem stikliem"(1988). Saraksta lugas "Kas dārzā, kas dārzā", "Lukrecija Buti" (abas manuskriptā). Darbus publicē arī periodikā (žurnāls "Treji Vārti"u.c.)

Mirusi 2001. gadā ASV.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumenti saņemti 2005. gadā no Anšlava Eglīša un Veronikas Janelsiņas testamenta izpildītāja Gvido Augusta (ASV).

Fonda saturs

Viena no nozīmīgākajām un informatīvi bagātākajām fonda daļām ir Anšlava Eglīša sarakste ar dažādām radošām personībām trimdā, gan personīga rakstura, gan oficiāla sarakste ar dažādām izdevniecībām, apgādiem. Vēl arhīvu veido materiāli par Veronikas Janelsiņas radošo darbību – gleznas, skices, ilustrācijas, figurālas kompozīcijas u.c. Sarakste, biogrāfiskie dokumenti. Lielu daļu fonda aizņem fotogrāfijas, kas atspoguļo abu mākslinieku dzīvi trimdā.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā daļēji sakārtotā veidā.

Komplektēšana

Par fonda papildinājumu ziņu nav.

Fonda sistematizācija

Dokumentu sistematizācija un aprakstīšana veikta 2007. gada I ceturksnī, ievērojot ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļu – par personu fondiem un “Metodiskos norādījumus personu dokumentu apsekošanai un vienkāršotai aprakstīšanai”.

Izveidots apraksts 1 -v. Aprakstā iekļautas 92 lietas. Lietas aprakstā sistematizētas atbilstoši lietu sistematizācijas shēmai – I iedaļā iekļauti Anšlava Eglīša dokumenti, II iedaļā iekļauti Veronikas Janelsiņas dokumenti, abu fondažu kopējie dokumenti, kurus nav iespējams atdalīt, iekļauti iedaļās III (Sakrātie materiāli) un IV (Fotogrāfijas). Iedaļas ietvaros lietas sistematizējas ievērojot hronoloģijas principu.

Pieejamības noteikumi

Ierobežojumu nav.

Dokumentu valoda

Latviešu, angļu, vācu, franču valodā.

Fiziskais raksturojums

Apmierinoši.

Uzziņas palīgļīdzekļi

Viktora Hausmaņa monogrāfija “Anšlavs Eglītis”

Jānis Siliņš “Latvijas māksla 1915 - 1940”

Enciklopēdija “Latviešu rakstniecība biogrāfijās”

Aprakstījumu sastādīja
nu fondu un trimdas dokumentu daļas
galvenā arhīviste:

I.Vīksniņa

14.03.2007

Lietu sistematizācijas shēma

*Eglītis Anšlavs (1906 – 1993), rakstnieks, gleznotājs,
Janelsiņa Veronika (1910 – 2001), gleznotāja, rakstniece (ASV)/
ģimenes fonds.*

Vienkāršotais apraksts Nr. 1-v

I. Anšlava Eglīša dokumenti.

1. Biogrāfiskie dokumenti.

1. lieta

2. Sarakste.

2.1. Sarakste ar rakstniekiem, gleznotājiem, dzejniekiem u.c. Radošām personībām trimdā.

2. - 35. lieta

2.2. Sarakste ar izdevniecībām, sabiedriskām, radošām u.c.organizācijām.

36. - 41. lieta

II. Veronikas Janelsiņas dokumenti.

1. Materiāli par Veronikas Janelsiņas radošo darbību.

1.1. V.Janelsiņas gleznas.

42. - 54. lieta

1.2. V.Janelsiņas skices, ilustrācijas, figurālās kompozīcijas u.c.

55. - 63. lieta

2. Sarakste.

64. - 65. lieta

3. Biogrāfiskie dokumenti.

66. - 67. lieta

III. Sakrātie materiāli.

68. - 70. lieta

IV. Fotogrāfijas

71. - 92. lieta

Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
galvenā arhīviste:

I. Viksniņa

Latvijas Valsts arhīvs

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā numurētas 4 (četrus) _____
ar cipariem un vārdiem _____ lapas,

tajā skaitā: litera lapas _____

numēracijā izlaistas lapas _____

un + _____ iekšējā apraksta lapas
ar cipariem

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____

03.10.07.
datums

rec. eksp.
amats

[Paraksts]
paraksts

[Paraksta atšifrējums]
paraksta atšifrējums